

ความร่วมมือส่วนภูมิภาคในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

(REGIONAL COOPERATION IN SOUTHEAST ASIA)

โดย

นายวิชัย วรรณสิน ร.ม. เกียรตินิยม (จุฬา)

004083

วิทยานิพนธ์นี้

เป็นส่วนประกอบการศึกษาคำแนะนำขปริชญามหาบัณฑิต

ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนกวิชาการต่างประเทศและการทูต

พ.ศ. ๒๕๑๒

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญาเนาบัณฑิต

และ

คณบดีคณะบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

Dr. ... ประธานกรรมการ

Mr. ... กรรมการ

Dr. ... กรรมการ

อาจารย์ควบคุมงานวิจัย

ศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ ชูโต

วันที่ ...๓๐... เดือน ...เมษายน... พ.ศ. ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

สมัยนี้เป็นสมัยที่มีการยอมรับในเรื่องความจำเป็นของการร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การร่วมมือระหว่างรัฐเป็นปรากฏการณ์ที่ใหม่และบังไม่เคยมีมาก่อน ซึ่งประวัติศาสตร์สมัยอยู่ที่อาณานิคมเคยชินกับระบบต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจและไม่มีความร่วมมือซึ่งกันและกัน ความร่วมมือส่วนภูมิภาคนับว่าเป็นมิติใหม่ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศสมาชิกต่าง ๆ ทั้งในระยะสั้นและยาว บังกล่าวนั้นผลพลอยได้อีกประการหนึ่งที่สำคัญที่สุดของความร่วมมือระหว่างกันก็คือ การส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจที่บังขึ้น อันจะเป็นการสร้างเสถียรภาพและสันติภาพให้เกิดขึ้นด้วย

สมาคมแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาสา) คณะมนตรีเอเชียและแปซิฟิก (แอสแปค) และสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) นับเป็นตัวอย่างอันดีของความร่วมมือส่วนภูมิภาคในอันที่จะพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และสังคมของชาติสมาชิก โดยร่วมกันสถาปนาความเป็นปึกแผ่น และเป็นหุ้นส่วนกันในอันที่จะหลีกเลี่ยงให้พ้นจากผลกระทบ ความครอบงำของฝ่ายมหาอำนาจ และคอมมิวนิสต์ ซึ่งครอบคลุมความสงบสุขเรียบร้อยของภูมิภาคนี้ แม้ว่าประวัติของอาสา และอาเซียนได้แสดงให้เห็นว่า อุปสรรคทางการเมืองอาจมาขัดขวางการดำเนินงานทางเศรษฐกิจ

และสังคมของสมาคมดังกล่าวไ้มา แต่จากการศึกษาหวังไว้ว่า สมาชิกของสมาคม
เองจะได้เป็นผู้จัดการความยุ่งยากให้หมดสิ้นไปได้ในที่สุด เพื่อสันติสุขและความมั่นคงของ
ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.

ABSTRACT

The necessity of regional cooperation is widely recognized today. In Southeast Asia, close relationship between states is a new phenomenon, for these states were former colonies which had only close ties with their respective mother countries and were thus forced to be isolated, lacking opportunity for any cooperative endeavor. Regional cooperation is useful for the participants in both the short-run and long-run basis, for it helps to promote better understanding among the countries, and in turn, will help in bringing peace to the region.

The Association of Southeast Asia (ASA), the Asian and Pacific Council (ASPAC), and the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) are good examples of regional cooperation which leads to the economic and social development of the member countries. Furthermore, through regional cooperation, the participating countries can unite together in one large block in order to be able to escape the control of the super powers and the communists. Although the history of ASA and ASEAN shows that political problems can be an obstacle to the economic and social cooperation, but it could be hoped that the member countries will be able to eliminate all difficulties in the end for the peace and security of the Southeast Asian region.

คำขอบคุณ

ในการเขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง ความร่วมมือส่วนภูมิภาคในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อเสนอเป็นส่วนประกอบในชั้นปริญญาโททางรัฐศาสตร์ แผนกวิชาการต่างประเทศและการทูต แม้นผู้เขียนจะได้ใช้ความเพียรพยายาม วิริยะ อุตสาหะ ศึกษาค้นคว้า สักเพียงใดก็มิอาจบรรลุผลสำเร็จได้ หากมิได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์บางท่านในคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะาคบค้ำ

ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ ชูโต ผู้ซึ่งได้ประสาทความรู้แก่ผู้เขียนทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ตั้งแต่ชั้นปริญญาตรีจนถึงชั้นปริญญาโท นับเป็นเวลาอันยาวนาน และท่านอาจารย์ยังได้กรุณารับเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมและที่ปรึกษาคอยแนะแนวทางให้ ตลอดจนได้สละเวลาที่หายากของท่าน แนะนำ ตรวจสอบ และติดตามการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ จนสำเร็จลุล่วงมาด้วย

อนึ่ง ขอขอบพระคุณนายอาสา สารสิน หัวหน้ากองเอเชียใต้ กรมการเมือง ผู้บังคับบัญชาของผู้เขียน นายสมนึก อิงคะกุล เลขานุการตรี สำนักเลขาธิการอาสา - เอเชีย และแอสแปคแห่งชาติ (ไทย) กรมเศรษฐกิจ นายพิชัย สิริผล

นายเวร กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือ
ด้วยดี ตลอดจนนายพิชัย น้อยวัฒน แห่งองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ที่กรุณาช่วยในด้านการจัดพิมพ์ ผู้เขียนได้ตระหนักถึงบุญคุณของท่านเหล่านี้ ที่ได้เมตตา
กรุณาช่วยเหลือเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำขอบคุณ	ง
บทที่	
๑ บทนำ	๑

จุดประสงค์ของวิทยานิพนธ์
ความมุ่งหมาย
ขอบเขตของการศึกษา
หลักฐานในการเขียน
วิธีการเขียน
การแบ่งบทในการเขียน

การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ หลังสงครามโลก
ครั้งที่สอง

การให้ความช่วยเหลือของต่างประเทศ
ความเพียรพยายามของสหประชาชาติในการ-
พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก
ความตื่นตัวในการรวมกลุ่มของประเทศต่าง ๆ

๓	วัตถุประสงค์ของการร่วมมือส่วนภูมิภาคในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	34
	ทฤษฎีว่าด้วยความร่วมมือส่วนภูมิภาค สภาพการณ์ทั่วไปของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การก่อตั้งสมาคมอาสาและวัตถุประสงค์ การจัดรูปงานและจักรกลสมาคม ผลงานของสมาคม อมาตยาของสมาคม	
๔	สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) ..	66
	การริเริ่มและก่อตั้ง ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ การจัดรูปงานและจักรกลสมาคม การดำเนินงานของสมาคม	
๕	คณะมนตรีเอเชียและแปซิฟิก (แอสแปค)	78
	ประวัติการริเริ่มและการก่อตั้ง เจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ การจัดรูปงานและจักรกล ความก้าวหน้าและโครงการแอสแปค	

บทที่

หน้า

๖	ปัญหาที่กระทบกระเทือนความร่วมมือส่วนภูมิภาค	96
	ปัญหาทางการเมือง	
	ก. กรณีพิพาทระหว่างมาเลเซียกับฟิลิปปินส์เกี่ยวกับ ซามาร์	
	ข. ความสัมพันธ์ระหว่างอินโดนีเซียกับสิงคโปร์	
	ปัญหาทางเศรษฐกิจ	
	ปัญหาทางชาตินิยม	
	ปัญหาทางสังคม	
๗	บทสรุป	127
	ภาคผนวก	
	ผนวก ก. สมาคมแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาสา)	
	๑. ญัตติจากกรุงเทพฯ	142
	๒. แถลงการณ์ร่วมการประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศอาสา ครั้งที่ ๑ - พิเศษ - ๒ - ๓ - ๔	145
	๓. คำแถลงร่วมของรัฐมนตรีต่างประเทศอาสา เกี่ยวกับปัญหาสันติภาพเวียดนาม	166

ยผนวก ข. คณะมนตรีเอเซียและแปซิฟิก (แอสแปค) แถลงการณ์ร่วมระดับรัฐมนตรีแอสแปคครั้งที่ ๑ - ๒ - ๓	168
ยผนวก ค. สหประชาชาติเอเซียตะวันออกเฉียง ใต้ (อาเซียน)	
๑. ปฏิญญาอาเซียน	192
๒. แถลงการณ์ร่วม	198
๓. แถลงการณ์ร่วม การประชุมระดับรัฐมนตรี อาเซียนครั้งที่ ๒	199
บรรณานุกรม	
ก. ภาษาไทย	203
ข. ภาษาอังกฤษ	212

รายการแสดงแผนผังประกอบ

แผนที่		หน้า
๑	แผนผังการจัดรูปงานของสมาคมอาสา	65
๒	แผนผังการจัดรูปงานของแอสแปค	95
๓	แผนผังการจัดรูปงานของสมาคมอาสาเขียน	77